

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

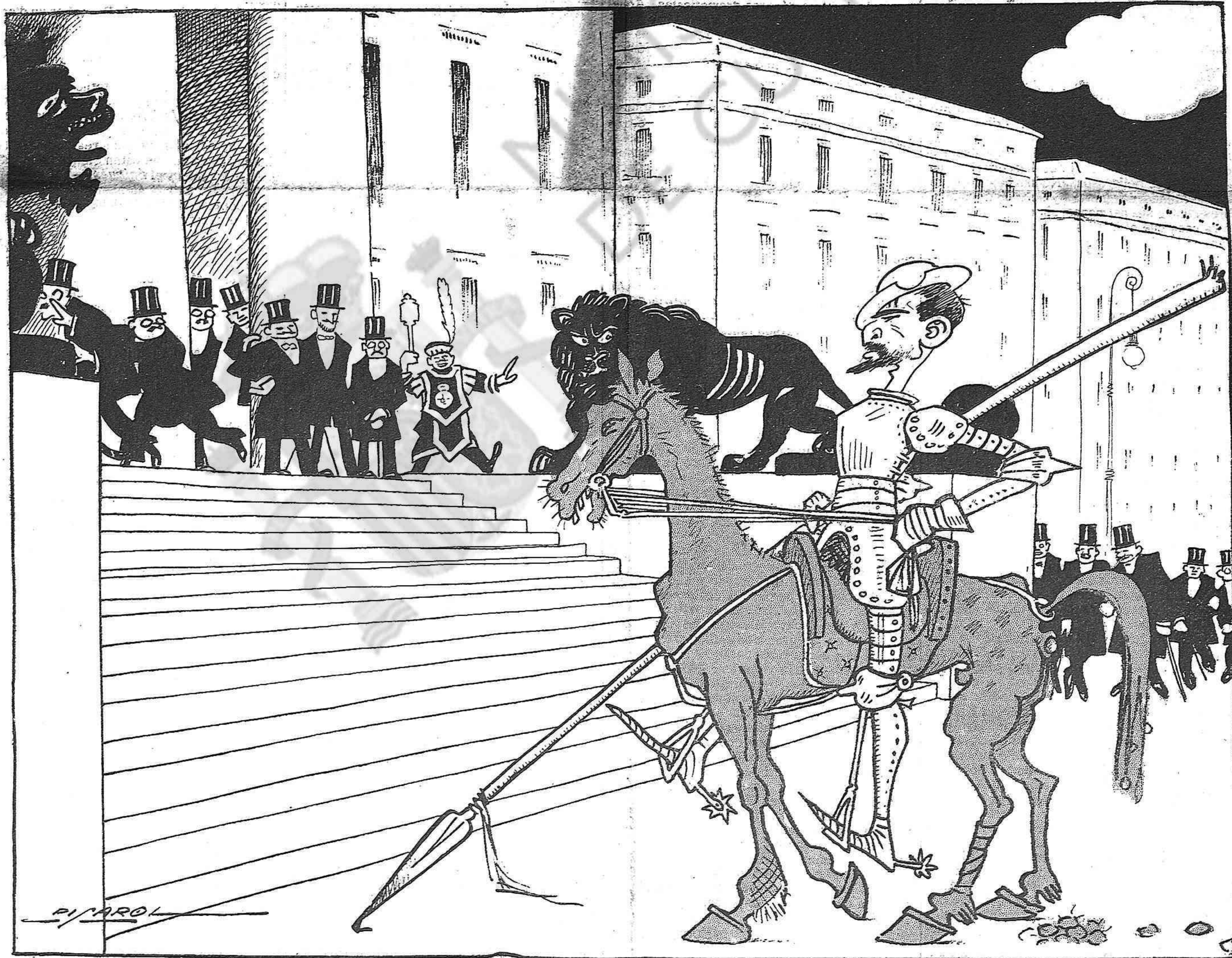
CADA NÚMERO 5 CENTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITG, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fóra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—EXTRANGER, 2'50

Don Quixot a la porta del Congrés

—Cambonet, vens a mala hora!... Fins a nova ordre, s'han suspès les funcions

EUGENI NOEL

No necessitem fer la presentació d'aquet jove escriptor, a qui tots els espanyols que respiren aires de modernitat coneixen i admiren.

Soldat voluntari en l'anterior campanya del Rif, sobre la qual escrigué memorables articles que encara avui vibren com fuetades; encausat i perseguit cent voltes per delictes d'impresaria; hoste, llargs mesos, de la presó, per aquets mateixos delictes; apòstol de la veritat i martir de la justícia, la seva figura es una de les que ab més ferm relleu se destaquen en el nostre món intel·lectual.

Trobantse per uns dies a Barcelona i cedint als nostres precs, Eugeni Noel ha tingut la bondat d'escrivre expressament per LA CAMPANA l'hermós article que 'ls nostres lectors veuran a continuació i que, com homenatge a la seva prosa elegant i castissa, ens abstenim de traduir.

Miedo cerebral

Las excelencias del sistema republicano en el gobierno de los Pueblos, son indiscutibles. No existe un intelectual que pueda defender el absurdo de la Monarquía ante un Tribunal Supremo de Cultura. Carnegie, cien veces millonario, dice: «La Democracia tiene por deber el desembarazarse de los jefes hereditarios que son inútiles y peligrosos. ¿No han llenado aquellos el Mundo de guerras y lanzado a los hombres contra sus hermanos, sin considerar jamás otra cosa que el interés personal? Siempre serán un obstáculo a la fraternidad de las Razas, que es el fin de la Democracia». Un estudio imparcial, serenísimo, de las Monarquías, obliga a aborrecerlas. Después de unos años de trabajo intelectual, de investigación científica, en todos los órdenes de la sabiduría humana el cultural derroca el privilegio, desacata el dogma, desprecia el doctrinarismo y, documentado con esa biblioteca que se formara entorno de la República de Platón, la Política de Aristóteles y la Historia de la Democracia de Tocqueville, se juramenta delante de sí propio para continuar la labor de la Revolución Francesa.

El Pueblo debe, quiere y puede gobernarse por sí mismo, y toda otra forma de gobierno es una usurpación de atribuciones. La cultura así lo determina; pero los intelectuales suelen afirmar que el pueblo no está en condiciones de darse a sí mismo su gobierno y temen lanzarle a la Revolución que preconizan. Tal es el secreto de su criminal abstención, de su actitud expectante, de su cobardía inteligente. El Pueblo se inquieta y se indigna; ellos fingen no darse cuenta y abandonan al Pueblo, suplicándole silencio y paciencia, demostrándole que el tumulto, la protesta franca y el motín, son contraproducentes.

Yo me pregunto: «El que estudia en la soledad, sin egoísmos, sin otro ideal que la verdad y otra fe que el bien de su Patria, ¿debe abandonarse a su facultad investigadora, como un erudito de la psicopatía nacional, a la estéril tarea de fingir compatibles la libertad y el privilegio? Ante el avance del Socialismo y el triunfo de los laboratorios, ¿puede el estudiante defender el concubinato estúpido e inmoral de la regia prerrogativa y la voluntad soberana de los Parlamentos?» Y me admira que existan en España tantas inteligencias cuya disciplina mental tan rígida es que, por no desbaratar un artificial estado de cosas, prefieren ver perpetuarse la enfermedad ante los ojos mismos del médico. No me admira: me repugna. El joven, convencido, por la cultura, de la triste e inmensa privanza de la aristocracia del dinero y de la sangre, que observa cómo ésta restringe por egoísmo de clase la instrucción pública—porque los privilegios mueren cuando la instrucción se difunde,—que fomenta los vicios radicales de nuestro Pueblo para embrutecerlo y distraerlo, que no combate por instaurar un régimen de suprema legalidad espiritual, ese joven, moralmente, inutiliza la ciencia adquirida con su pasividad culpable y se hace fiador vo-

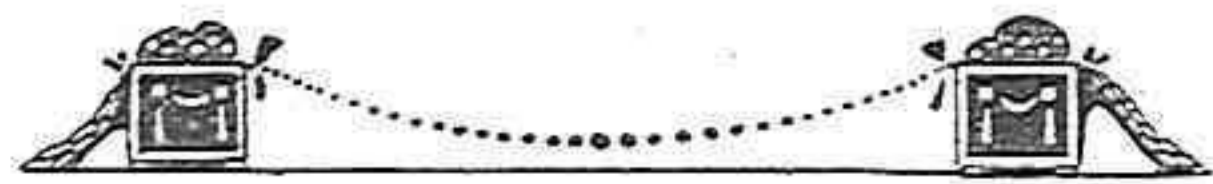
luntario, cómplice y encubridor de un gravísimo delito, del crimen de lesa Patria.

Esto no lo quieren oír y alegan las dificultades poderosas que les retrotraen, la lentitud insufrible con que los grandes principios se propagan, el peligro de desconcertar la vida nacional en lo que ésta tiene de eterno y de herencia de estirpe y aducen el ejemplo de grandes Naciones, cuya grandeza positiva hermana con instituciones y Códigos arcaicos. El caso es no moverse, no sacrificarse, no inmortalizarse. El millonario americano Andrés Carnegie afirma: «Si yo me ocupase de política en Inglaterra (en Inglaterra ¿eh? ¡Qué diría en España!...), me avergonzaría de malgastar mi energía contra las Cámaras, el Gobierno, la Iglesia, el derecho de primogenitura y demás aberraciones del sistema constitucional; únicamente atacaría y combatiría la institución monárquica, causa de todos los males.» (El triunfo de la Democracia).—Mas luchar con las monarquías en Europa, es condenarse a muerte lenta, a un martirio eterno; peregrinar de cárcel en cárcel, de dolor en dolor; verse muchas veces en el trance de no tener qué comer; empeñar muchas veces los mismos libros que nos enseñan a luchar por los ideales, y sentir como puñales la grosería y la indiferencia del Partido en el que se milita. Sabiendo nadar entre dos aguas, neutralizando la soberbia idea del deber, podemos confesar que nuestra cobardía es obra de circunstancias y fruto de la prudencia; pero no convenceremos a nadie y alguien nos delatará y alguien descubrirá en nuestra juventud miedo al desamparo, a las persecuciones, a la tristeza de la existencia precaria.

Antes había más acometividad y audacia que ciencia. ¿De qué sirven hoy a los intelectuales tantos conocimientos en todos los órdenes? ¿Por qué no concilian la acción y la meditación? ¿Por qué se malgastan fundando pequeñas Academias y cenáculos? Milton, el autor inmortal de *El Paraíso Perdido*, en 1649, después de presenciar la decapitación de su Rey, volvía a casa y proponía a sus pequeños el tema de los tres géneros gramaticales. Aquel formidable intelectual republicano, cuyo cerebro fué cuna de todas las libertades antes que la Enciclopedia pudiera sintetizarlas en fórmulas y decálogos, escribió en su *Ensayo acerca de los Reyes y los Magistrados* (*Tenure of kings and magistrates*): «¿Dirá alguno que los Pueblos han sido creados para el rey y no el rey para los Pueblos? ¿Tendrán que ser considerados esos pueblos, en su multitud numérica, como inferiores al individuo real? Sostener que los Reyes no son responsables de su conducta sino ante Dios, es lo mismo que destruir toda sociedad política». Yo creo que los jóvenes intelectuales del siglo xx debían avergonzarse al leer las obras y los hechos de este incommensurable poeta, a quien no estorbó la concepción de su gigantesco *Satanás* para hablar a los reyes y a los magistrados, sus administradores, como nadie lo ha hecho jamás.—¡Oh, aquella *Defensio pro populo anglicano* y, sobre todo, su *Defensio secundum*!—Por eso, porque veo malbaratada tanta ciencia, me irrito contra la sabiduría que evita las calles y las plazas. Y, como veo alejarse el día de la victoria, no me conmueven los artículos y los libros de los intelectuales, libros y artículos indignos de nuestro tiempo absolutamente libre. ¡Cuánto llorar sobre España! ¡Cuánta lágrima estéril sobre la necia Patria, ignorante y avellanada! ¿Y el fin? ¿Dónde está el resultado práctico de los lamentos, del recuento macabro de estadísticas, de la homérica enumeración de abusos, fraudes y cataclismos, del hojear y comentarios a ese dantesco *Diario de Sesiones*, epopeya de la España moderna, tan ruda y cerrada como su prosa?

No veo por parte alguna la solución de los problemas por los intelectuales planteados desde todas las partes del Mundo y del solar patrio. ¿Cuándo se unirán en acción al Pueblo militante, como parece y dicen estarlo en espíritu? ¿A qué decir: «Mientras las izquierdas españolas no cuenten con suficiente número de hombres, en quienes confíe el Pueblo, será utópico pensar en la victoria»? ¿A qué sentenciar: «El separatismo profesional nos parece tan peligroso y nefando como el mismo separatismo regional»? Si los que así piensan, si los que pensando así son ensalzados a la más alta fama por el Pueblo, ¿por qué no devuelven al Pueblo, en méritos de acción, su nombre célebre? Porque la sabiduría egoísta es la más bárbara de las mentiras; porque esa llamada aristocracia del talento es la más escrupulosa de las aristocracias improvisadas; porque republicano quiere decir austeridad, privación, conciencia, y es muy dulce adquirir fama de intelectual admirable, sin otra labor que la del gabinete, en la compañía amable de los libros y la sonriente protección de los reyes ó magistrados, a quienes en nada alarman y estorban.

EUGENIO NOEL

ANEM SUMANT

Si; anem sumant crisis.

Les causes de la que va exteriorisarse el passat diumenge són ben conegudes. Després de lo que al Parlament se'ls havia refregat pels bigotis, ni en Gasset, ni en Gimeno, ni en Rodríguez, podien decorosament continuar en el ministeri. Tenen, doncs, raó sobrada els conservadors quan diuen que són els discursos dels seus prohoms els que han obligat an en Canalejas a apedassar, encara que de mala manera, la capa governamental.

¿Com ha quedat ara el Gabinet?

An en Gasset l'ha substituït en Villanueva, un senyor molt intrigant que abans creia que lo del Rif no podia anar ni ab rodes y que ara, segurament, canviarà d'opinió.

Al superficial senyor Gimeno el relleva un altre personatge que no val gaire més que ell: don Santiago Alba, ex-company d'en Paraiso en els ditxosos temps de l'Unión Nacional, avui moretista fervorós y sempre molt aficionat a xuclar del pressupost, sigui pel concepte que sigui.

De la cartera d'Hisenda se n'ha encarregat en Navarro Reverter, ex-ministre del ram y ben capas d'afagar al més pobre dels espanyols y trobar la manera de ferli esquitxar encara unes quantes pessetes.

Per fi, marejat en Canalejas pels amoïnons que li proporcionava la cartera de Gracia y Justicia, l'ha traspassada, en calitat de regalo, al seu íntim amic, senyor Arias de Miranda.

Els demés ministres són els mateixos d'abans. García Prieto continúa a Estat; Barroso, a Governació; Luque, a Guerra, y Pidal, a Marina.

**

¿Programa del nou Govern?

No'n té. Per ara no més se sab que, aprofitant la clausura de les Corts, quals sessions varen ser sospeses el dilluns, al declarar-se la crisi, els senyors ministres se proposen estudiar ab tota calma els assumptes que'ls hi estan encomanats... y cobrar tranquilament el sou.

Entretant, el Parlament continuarà tancat, lo de Melilla seguirà el seu curs, y... fins a la pròxima crisi. Que no deurà tardar gaire.

EL PERILL NEGRE

Si a Inglaterra no's resol, d'un cop, el plet dels minaires, serà sempre aquet perill una terrible amensassa.

Passaran dos o tres anys, podran passar-ne cinquanta, aplicant panyos calents al conflicte de les vagues, però—segons opinió de la gent ben enterada—sent el conflicte d'aquells que si no's curen s'agraven, té de darnos un disgust a la curta o a la llarga.

Per demostrar plenament que tenen raó sobrada tots els que opinen aixís, no es necessari esforçarse. Calculin, per un moment, que, si el carbó s'acabava y ningú baixés al fons de les mines a arrencarne, y, mancant a tot arreu combustible per les màquines, pareessin tots els carrils, tanquessin totes les fàbriques y's quedés, per tot el mon, tothom ab les mans plegades, ¿què passaria? ¿Està vist: de moment, una desgracia; un cataclisme horrorós; un daltabaix espantable!

Però... ¿y després? ¡Ah! després... no se sab del cert encara.

Lo que's pot assegurar—si l'història no's enganya—es que, abans, ni de carrils, ni de mines, ni de fàbriques, no n'hi havia, y que la gent tranquila se la campava, vivint—potser—més fells y, això segur, més anys que ara.

VERDUM

La gran Segrestadora

...Es la vetllada d'hivern, rúfola y llarga. Y a la vora de la foganya—tal una Vesta revellida,—l'Avia conta als néts l'antiga rondalla: «Era una Bruixa dolenta, dolenta, que anava pel món cercant criatures; les atreïa ab tota casta de llepolies y bones paraules, se les emportava a la seva casona, al mitg d'un bosc, y

allà les engreixava pera menjarseles. Doncs, vetaquí que un dia, en Joanet y la Marguerideta corrien pel bosc, cercant bolets, y tot d'una, darrera unes mates, varen veure compaixer la Fada Dolenta... En Joanet no tingué gens de por; la Marguerideta sí...»

Tot Barcelona, a l'hora present, se conta també, entre calfrets d'emoció, l'antiga rondalla. El vell mite de *Petit Poucet*, d'*Hansel und Gretel*, ha pres carn de realitat en aqueix melodramatic o folletinesc *Crim del Carrer de Ponent*, que lo mateix podria donar origen a una visió de forta poesia paroxista en la ploma d'una Ratcliffe o d'un Poe, que a una vulgar novela de multífuts en les mans d'un Gaboriau o d'un Belot, d'un Richebourg o d'un d'Ennery.

El primer comentari que sol ocrer a l'opinió *soi-disant* moralisadora, davant la divulgació de tals delictes, es aquet: «La premsa dona massa cabuda als detalls sobre els crims espantosos, y això es una aura malèfica y un contagi d'immoralitat. D'aquestes coses cal parlarne lo menys possible».—Una vegada més me permetré dissentir de l'opinió corrent entre les burgesies. Jo us confesso que tinc passió de coneixer, ab tota la seva plasticitat, les proporcions plàstiques del crim humà, y que vibro, *estèticament*, davant els grans dolors o les grans maldats dels homes. Però sé bé que d'aqueixes sensacions en surto *millor* que abans; ab més bondat, ab una excel·lència superior de la persona; perquè ha arribat a més sutils profunditats la meua compassió; compassió pera les víctimes, però també pera'ls criminals.

Es precís saber extreure de cada un d'aquets fets el seu valor tragic, ja que ells descobriren a la llum la gran tragedia íntima de la vida. Són a manera de fortes crisis eruptives, que tiren al cel la malura volcànica, acumulada secretament en les entranyes corruptes de la societat. Y no serà, certament, fitant els ulls en la sorra y *fingint* ignorar els fets, que nosaltres logrem corretgir el món y corregir-nos...

L'infamia del carrer de Ponent es un d'aquets crims significatius, d'ont podria extreure's un valor tragic, no ja com a cas de baixesa humana, sinó també com a símptoma y representació d'una vera malaltia social.

Els que hagin llegit no tothom podria llegir-les sense greu perill *pera la seva ànima*... la *Justine* y la *Juliette* del famós marquès de Sade, trobaran en la sugestió d'aquesta *affaire* barcelonina un eco real de les fredes abominacions de que estan plenes aquelles pàgines, veritablement úniques.—Y per altra part, com si el fet mateix no bastés pera que la fantasia popular hi forgi la llegenda, a la faisó de aquelles tenebroses desaparicions d'infants, en el París de Lluís XV, o a manera del crim madrileny anomenat de *los niños del Canal*, ha sobrevingut ara l'escandalós robó comens en el pis de la Mala Dona, recordant aquell altre robó historic, simulat per Fouché pera apoderarse dels documents comprometedors que guardava el directorial Clément de Ris; vil comedia que costà la vida a uns quants innocents y donà motiu a la coneguda novela de Balzac, *Une ténébreuse affaire*.

**

Semblaria, pera un esperit superficial, que la vera definició d'aquet crim del carrer de Ponent es el segrestament d'una o varies criatures a les respectives families; semblaria, en una paraula, que l'acció social reivindicativa contra la culpable, contra l'odiosa Megera Enriqueta, es un alegat en favor de la Família, ¡de la FAMILIA, aquesta institució que apar, en llavis dels *senyors d'ordre*, una mena de divinitat!—¡Ah, bons amics! Jo veig, en el fet que commou avui les entranyes maternals de Barcelona, la representació d'una vergonya social molt més intensa y viva; hi veig, en suma, un crit en favor de l'emancipació de l'infancia contra les paternitats y maternitats indignes d'esserho y per tant, en moltes ocasions, contra la Família. Perquè, lectors meus, el crim de la bruixa Enriqueta's repeteix cada dia, cada hora, al vostre pas, y tots nosaltres, per l'enviliment de la costum, per la còmoda convenció del *no té remei*, per l'egoisme de casta tal vegada, ho veiem sense protesta ni indignació...

La gran Ciutat moderna, en representació de la societat que la construeix, es a manera d'una formidable Segrestadora. En les nits hivernals, tot divagant per les sorolloses vies cèntriques, ¿no heu vist dissenyarse en l'aire sonor la silueta de la gran Bruixa, de la Geganta criminal? ¿No heu pensat que la Família, per gloriosa que sia la seva interessada consagració, pot esser també una segrestadora, una corruptora, per culpa de l'embrutiment moral y la miseria espiritual a que la condemna la vida, la vida entesa com a lluita tràgica pel tros de pa? ¿No heu pensat en la lenta corrupció de les flors d'infancia que trobeu al vostre pas, y en que a cada moment podria sonar a la vostra orella un consell de crim murmurat a l'orella d'un nen per la demoníaca Temptadora en forma de Pare, o un consell de prostitució cantat

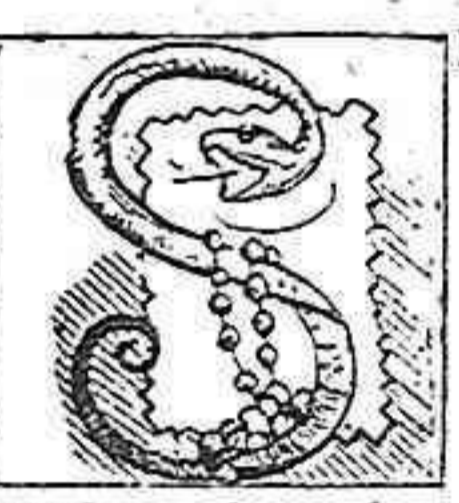
a l'orella d'una nena per la figura de la mateixa Diabla en forma de Mare?—Mireu, aquests o volcats com a besties, en els graons de les iglesies tancades, dels palaus tancats, al peu dels bancs públics, an aquets raim de criatures, ont se podreix ignominiosament, com un fang de carrer, l'infancia, la llevor de les ciutadanes de demà, aixafada en flor per la planta del tranzeunt distret... Si escolteu millor, endevinareu, darrera els tuguris obscurs y llunyans, el plor dels infants martiritzats en el recó de les cambres infectes, sota la brutalitat alcohòlica dels pares o l'abjecció de meretriu de les mares. Y la gran Segrestadora invisible allarga sobre la ciutat les urpes sanguinoses, y hi ha en el cel nocturn vagues ombres rojenques de priap o de punyal...

¿Culpa de qui? ¡Culpa de tots! En aqueix proxenetisme, en aqueix ofici de baixos Galeotts, hi tenim tots un motiu de remordiment, mentres l'infancia sia una presa entregada, per un vent, a la possible vilesa de la familia, de la familia X, y per altre vent a la seducció dissimulada y poderosa del distingit senyor Z. Sols hi ha dos camins pera arribar al remei: o bé proclamar una patria potestat ciutadana pera arrencar els fills a les families incapasses o indignes de paternitat, o bé acabar ab la miseria social, mare de totes les corrupcions.

No crec posseir una més intensa facultat d'emoció que la que sento davant el dolor infantil, y crec que no pot haverhi entre'ls homes diferencia més forta que la que va dels qui se sentin interiorment millors y reconfortats de veritable esperit patriòtic, tot passant la mà suau sobre uns cabells de nena o besantli ab tendresa el front, sagrari de pervenir, a la dels qui se sentin germinar vergonyoses luxuries senils a la porta de les Enriqueques...

Aqueix crim que va desvelantse, Barcelona, podria suscitar un gran crit de *sursum* en favor de les infancies esclaves, que sofreixen, desconegudes, en l'ergastula familiar... Mentres ens esgarrifem del crim descobert, pensem també en els crims ocults, en els xiscles de martiri que somouen els cubils de miseria, com els d'aquella Eularia de *L'Assommoir*, petita y dolorosa.—Ara mateix, a l'altra banda de les parets del carrer A, de la plasseta B, ¿quants segrestaments no dormen, quantes sepultures de miseria no guarden els seus infants, en qui s'ofega un nou esforç humà vers la flor del geni? Sentimnos, tots, una espurna d'ànima, cavallers Jordis, de Perseus, de Sigfrids, deslliuradors de princesetes opreses per dragons, y ajudem al *Petit Poucet*, que es l'humanitat mateixa, en la lluita contra l'immensa Ogresa...

GABRIEL ALOMAR

ERÀ veritat?
Segons un diari de la situació, el Govern té el proposit de continuar la campanya del Rif, seguint el procediment de avançar com se pugui, però avançant sempre, fins que— aquí copiem les seves propies paraules— fins que «la suerte nos depare en el avance el accidente natural, río caudaloso ó cadena de montañas, digno de figurar com frontera en la futura cartografía marroquí».

¿Així està, respecte a aquesta qüestió, el senyor Canalejas? ¿Es dir que'l nostre primer ministre espera trobar, pera que serveixi de frontera als dominis d'Espanya en el Rif, una montanya o un riu caudalós? ¿Es dir que al jefe del Govern, argumentant com un guardapasseigs, li es indiferent acceptar per frontera un riu o una montanya?

**

Si això es veritat, ja podem dir aquí y a tot arreu que'l senyor Canalejas no sab encara lo que són fronteres.

Y que, per lo tant, el senyor Canalejas, que, ab tota la seva eloqüència, la seva democràcia y la seva mania d'entendre en tot, ignora lo que ja a mitjos del segle XIX va ser discutit ampliament y resolt d'una manera inapelable y definitiva, no pot ser primer ministre ni està suficientment preparat pera dirigir els destins d'una nació, encara que aquesta nació sigui tan modesta y tan desgraciada com Espanya.

Sí, senyor Canalejas: pregúntihlo a qualsevol que tingui una petita noticia de lo que són aquestes coses. Veurà com desseguida li dirà: *Un riu es una nacionalitat; una montanya, es una frontera.*

Però a continuació, cregui'ns, plegui. El desconeixement comprovat de certes coses equival, pera un primer ministre, a l'aparició d'una «aurora boreal».

Com els bons fumadors, que no llensen la punta del cigarro fins que's cremen el bigoti, el ministre d'Instrucció pública, senyor Gimeno, va voler també aprofitar la cartera fins que ja quasi li cremava les mans.

Ja no formava, com qui diu, part del Govern, y, no obstant y això, don Amali va anar el diumenge a Tarrassa a inaugurar la Sala Platt en calitat de ministre, y de ministre rebé el tractament y com a ministre actuà en les diverses cerimonies allí celebrades.

Es lo que l'home devia dirse:
—Les gangues han d'aprofitarse quan passen. ¡Qui sab quan t'hi veuràs en un'altra ocasió com aquesta!...

Ademés, se tractava de la Sala Platt... Y això de *plat*, per un polític de professió, sempre es cosa que tira.

Bon discurs, el d'en Rodés, sobre la campanya de Melilla.

La valenta catilinaría del diputat nacionalista caigué sobre els responsables d'aquell desgavell com una pluja de foc y d'indignació ciutadana.

Però el senyor Canalejas va calarse el morrió patriòtic y, pronunciant unes quantes frases de *relumbrón*, convencé a la majoria de que, en efecte, «el porvenir de España está en Africa». Y tot va quedar arreglat.

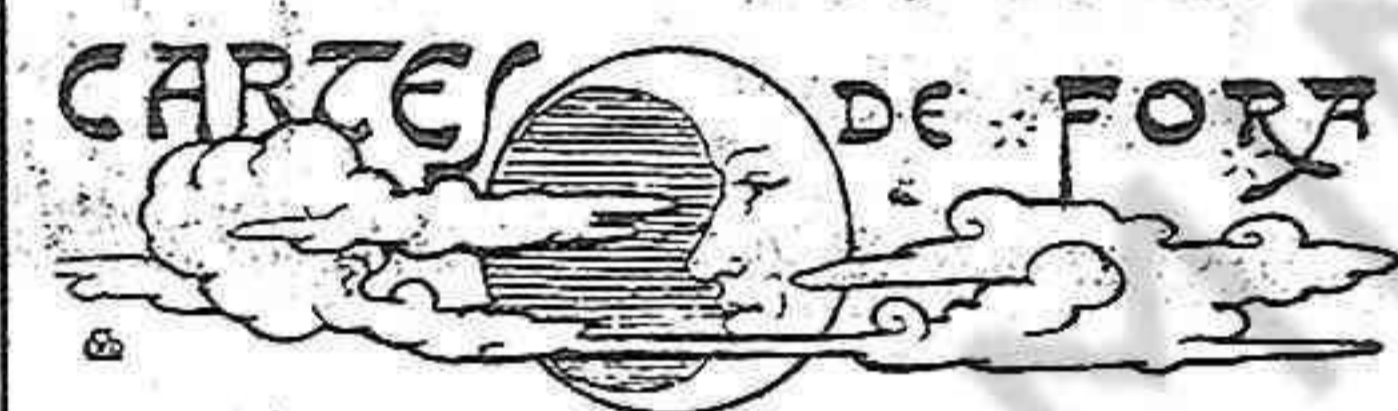
Arreglat, per ell y per la majoria parlamentaria.

Perquè, el país segueix creient que en Rodés té raó y que hi ha més patriotisme en el seu discurs que no pas en les quatre notes de la *marcha de Cádiz* cantades pel senyor Canalejas.

Sembla que lo del nou partit republicà que ha de dirigir en Melquiades Alvarez va endavant.

La cosa, segons diuen, pendrà color y forma en un banquet que està organitzant y en el qual el distingit diputat asturià pronunciarà un gran discurs.

Nou partit, banquet, discursos eloqüents... ¿No'ls fa això l'efecte d'una comedia, vista ja y revista cinquanta vegades?...

RIUDARENES, 6 de Mars.

El mestre tites de Riudarenes, ab el seu modo de procedir, s'ha conquistat l'antipatia general de la població. Dintre de poc serà un fet l'instal·lació d'una escola laica en aquesta vila, ja que ningú's determina a jubilar per inútil al que actualment desempenya la que tenim. La digna junta d'escola d'aquesta localitat pot pendre nota d'aquets datos. ¿Què's pot esperar d'un pobre home quasi cego físicament y intel·lectualment, que en lloc d'instruir a la joventut la entreté explicant episodis de la última guerra carlista, y permet que tots sos alumnes juguin a qualsevol joc en la propia escola? ¿No es ben trist que molts pares de familia tinguin necessitat d'enviar a fora del poble als seus fills pera instruirlos, ja que tenim aquí un home tan inútil pera l'instrucció?

¿Camí de la solució?

Un turc y un italià's troben y, desarmats y solets, ¿quin tema voleu que agafin en aquets tristos moments?

—¿Sabs— diu el turc— que la broma que'ns ha jugat el teu rei es un xic massa pesada?

—¿Sabs— respon molt amatent el compatriota d'en Verdi— que la rebuda cruel que heu fet a les nostres tropes no té gaire de decent?

—Els turcs som a casa nostra y, per lo tant, es de llei que rebem a canonades als qui, com vosaltres feu, hi venen sens més objecte que'l de llevarnos la pell.

—Els fills de l'hermosa Italia obrem en nom del progrés, y al vení a la vostra terra ho fem ab el noble intent d'instruirvos y ilustrarvos.

—Y nosaltres no ho volem y per xò us rebem a tiros.

—Y també per xò, ab el dret que'ns dona l'Europa culta, nosaltres us ho paguem ab la mateixa moneda.

—Ah! Però, tenho present, Italia serà vensuda.

—¡Desventurat!... ¿Això't creus? La que ha de caure es Turquia.

—¿Com ho sabs?

—Vès, com ho sé!...

Déu ens ho ha dit.

—Si que es raro!...

—¿Per què?

—Perque el nostre Déu diu que guanyarem nosaltres.

—¿Dè veres?

—Tal com ho sents.

—Llavors dignes que se'ns rifen.

—¿Qui?

—No ho sé! Algun dels dos Déus...

—Escolta... ¿Y si fos que'ls pobres no ho han estudiat prou be y es per xò que erren el calcul?

—Doncs que no estiguin distrets! Nosaltres, si'ns mantenim firmes, es perquè ell diu: Triumfareu!

—Nosaltres, lo mateix!

—Nadal!...

Aquí lo que procedeix es que ells se vegin y's parlin, y un cop esbrinat el plet, ens diguin d'un modo serio si rebras tu o jo.

—Molt be!

Que'ls sacerdots els escriguin demanantlos un careig.—

Fruit d'aquet discret colòqui y dels treballs consegüents realitzats per *ambos clerics*, sembla que'l dijous que ve se celebrarà a La Haya una entrevista de Déus, per veure si's posa terme al greu conflicte present.

C. GUMA

El Papa, inquisidor

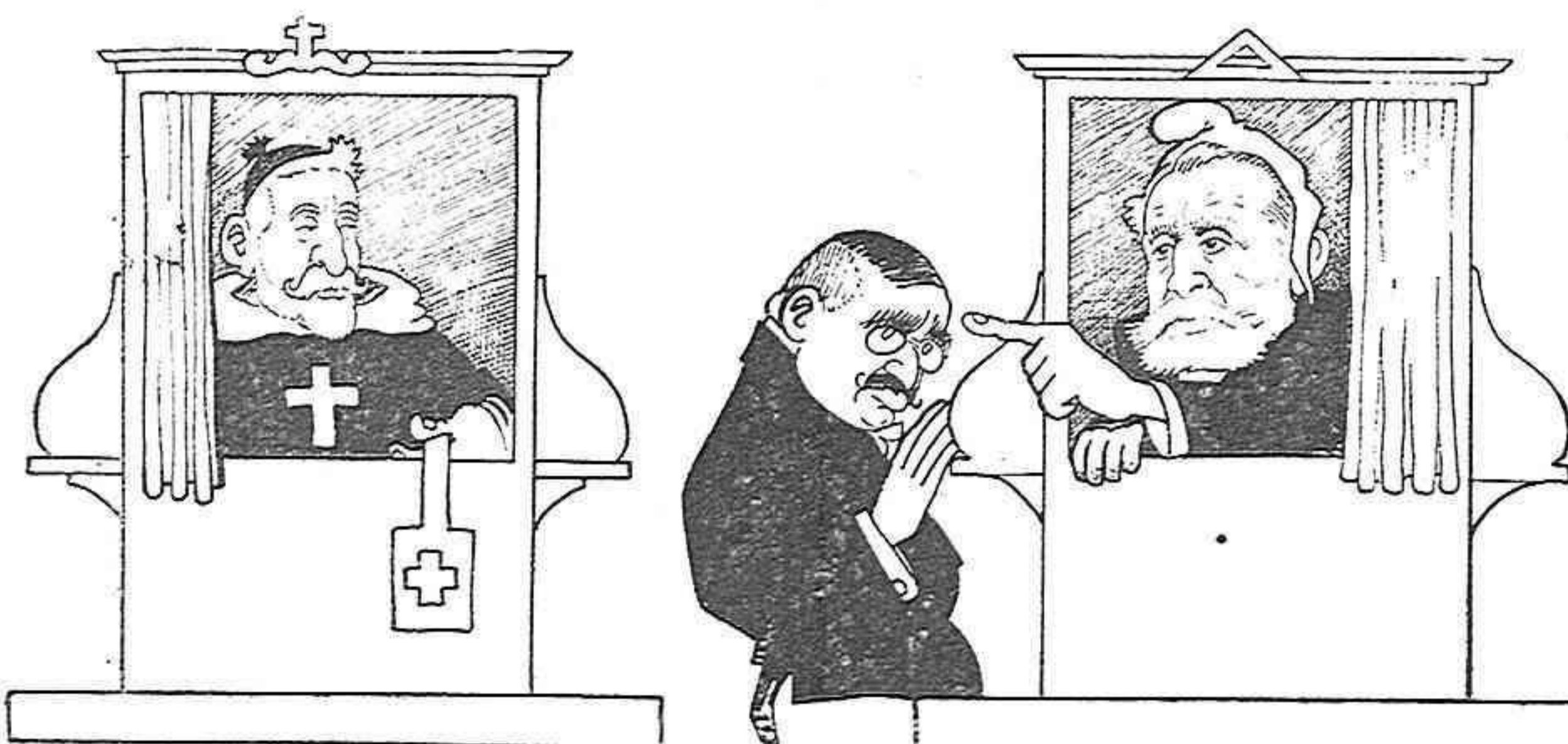

El Papa, inquisidor

Pius X es un busca raons y un inquiet. El seu cervell no descansa, y efecte, potser, del neguit y de la tristor que les seves xacres li ocasionen, se les pensa totes y tot ho rumia pera molestar als seus lleals.

El fracàs de la supressió de les festes, darrerament acordada, no li ha servit d'escarmet. Es que, ademés d'un busca raons y un inquiet, es en Pius X un tossut com una casa. Va directament a la seva, y's coneix que primer el farien bocins, que donaria el bras a torcer.

La confessió d'en Canalejas

PAU IGLESIAS:—No!... Jo't posaria una penitencia molt grossa. Vés ab aquell, que potser t'absoldrà.

Un dia ens diuen que's mor, que la seva salut està a les acaballes, y ens sobta, a l'endemà, ab nou *ukase*, condemnant a les més severes penes al que deixi de cumplir els seus manaments.

D'aquí prové el que ab ell no guanyem pera sus-tos. S'ha empenyat en fer a la cristianitat víctima de la seva bilis, del seu malhumor, del seu abor-riment, y tot ho sacrifica an aquet fi.

Fresc encara el bat-y-bull ocasionat per la reforma del santoral—reforma que tingué la virtut de promoure la protesta entre'l remat dels seus parcials,—prepara el Papa la publicació d'un docu-ment pontifici, cridat a armar entre'ls clergues una gresca de mil dimonis.

Figúrnse que, segons les noves trasmeses per la premsa, se tracta d'espia la vida privada dels capellans, impeditlos el que, com fins avui ha succeït, visquin en íntima relació ab *nebodes*, *minyones de servei*, *cosines* y demés exemplars de la fauna femenina que pobla l'immensa majoria de les rectories. En el document, que, com diem, donarà lloc a un tremendo rebombori, se disposarà que'ls capellans que desempenyin carrec parro-quial visquin en comunitat y en l'edifici mateix de la parroquia, extrem importantíssim per afectar a la part més sensible y delicada de la vida capellaneca.

En virtut de la disposició papal, seran els bisbes els encarregats de fer complir les ordres de Roma, fiscalisant la vida y miracles dels seus subor-dinats. Una policia secreta especial seguirà d'a-prop els passos dels capellans, que se'n veuran un tip pera sortejar mitjanament el compromís, avesats com estan als cuidados y a les manyagaries de les típiques, fresques, sapades y llegendaries majordones.

¿El document pontifici pot esser un be? ¿Pot esser un mal? Vaginho a saber.

Lo que està fora de dubte, es que serà rebut pel clero ab justificada hostilitat, y que, per molt que digui el Papa pera justificar el decret, això d'immiscuirse en la vida íntima dels capellans de missa y olla, dels proletaris d'aquest exèrcit formidable que es l'iglesia, no resulta massa decorós.

Perquè ja veuran com al cap-d'avall seran els capellans desheretats, els capellans pobres, els únics pera'ls quals els efectes de l'ordre donada per Pius X se fassi sentir.

La part distingida de la clerecia, els privile-giats, el jesuitisme sobre tot, seguirà tenint les seves amants en els palaus sumptuosos que l'aristocràcia del diner fabrica.

BANYETA

El pedas

En el nostre article de la setmana pas-sada calificavem de govern de cadavres el govern d'en Canalejas y de cadavres inse-pults les persones d'alguns ministres. Les comparanses eren un xic macabriques, però ben exactes. El gabinet estava greument ferit y tres o quatre dels seus membres eren ben morts. Per això la crisis va sobrevenir a comensaments de la present setmana, y els ministres dimissionaris que havien rebut més directament els efectes de les dar-reres descàrregues parlamentaries han sigut substituïts.

En Canalejas, doncs, ha apedassat el seu pobre ministeri. Y la forma deplorabilíssim-a en que l'ha apedassat demostra un cop més l'estroncament de la vitalitat del regim, la situació llastimosa a que han arribat la monarquia y els seus partits. Els nous mi-nistres són homes insignificants, desacred-itats y gastats. No hauran aportat cap re-novació de prestigi al ministeri. No podran servir an en Canalejas de Cirineus, pera ajudarlo a pujar costa amunt la creu del poder que porta aquell, damunt de les seves ja cansades espatlles. Representen els nous ministres—Navarro Reverter, Arias de Mi-randa, Villanueva, Alba—un augment de las-tre pera el President del Consell, no pas un alleugeriment ni una embranzida.

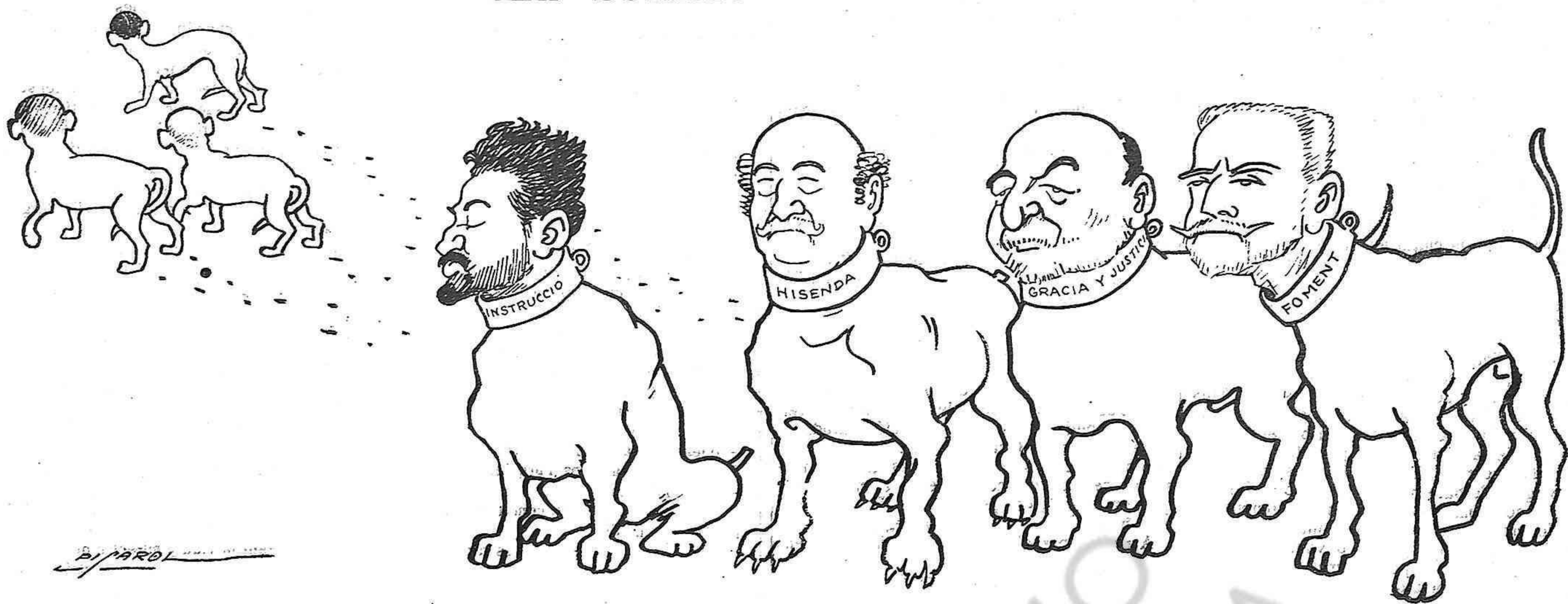
Ha enganxat en Canalejas un pedas al seu govern. Risible pedas! Està més esquin-sat aquet pedas que'l mateix vestit de pa-racs que abans duia. Haurà fet un cambi de posició en Canalejas; mes la seva posi-ció d'ara es encara més incòmoda y més violenta que l'anterior.

**

¿Què vol dir tot això? Vol dir, ras y curt, que la farmacopea del regim ha acabat les medecines. Vol dir que no troba remei al seu mal. Ja no queda cap potinga pera pro-bar. Totes són dolentes, totes empijoren més y més l'incurable malaltia.

El regim està condemnat a una alternan-cia de medecines pèssimes. Liberals y con-servadors turnen en el poder. Quan els uns hi puguen no es pel merit propi, sinó perquè

La solució de la crisi

Els gossos són uns altres, però els collars són els mateixos.

els altres han quedat completament inutilitzats y necessiten algun temps pera reparar en l'oposició les seves greus averies.

Així són possibles ministeris y ministres com els actuals. La seva única raó d'existència està en allò de que tot té un pitjor en aquet món. Es cosa de preguntar-

Notes del dia

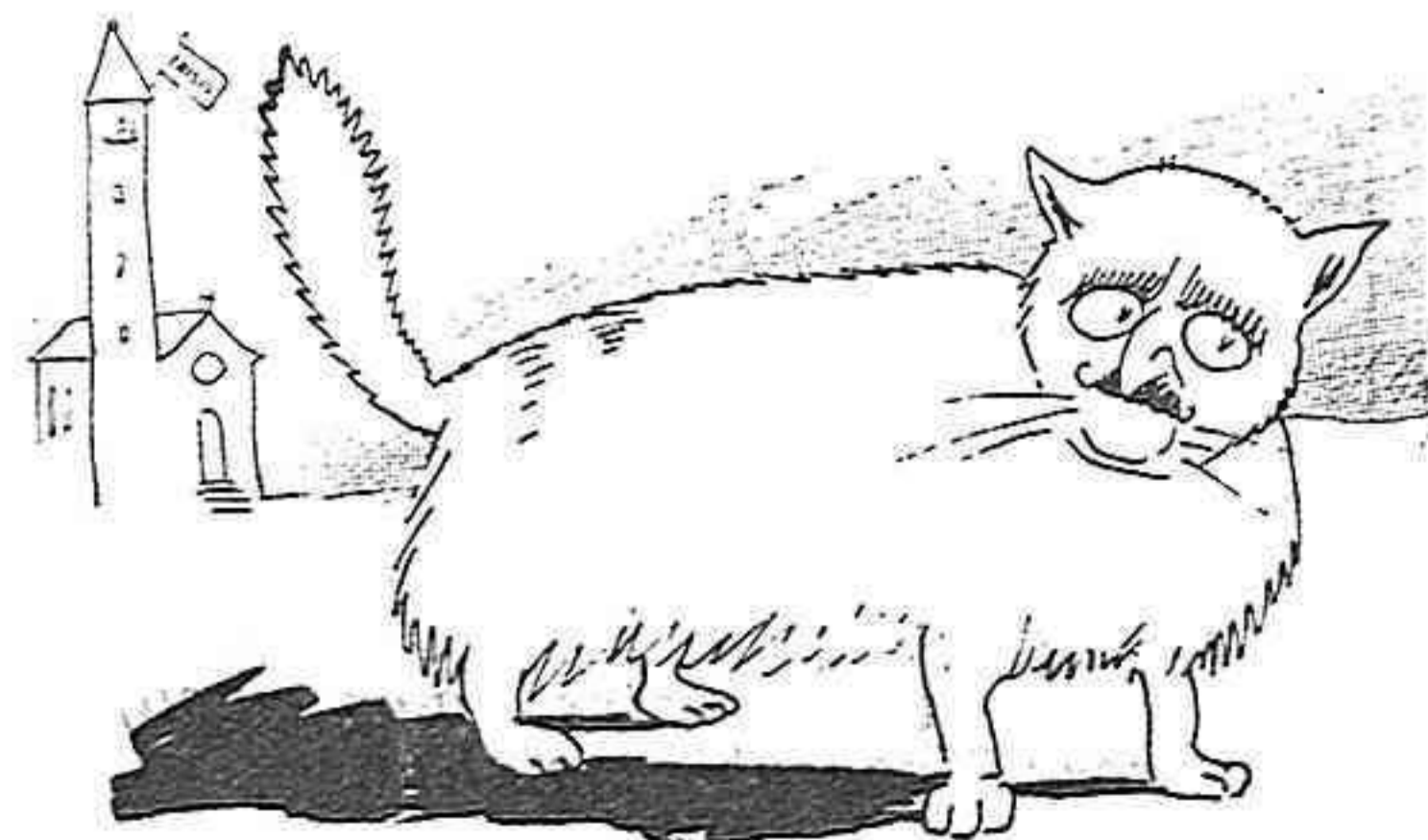
—Aquet Navarro Reverter ¿no havia d'anar a Roma a arreglar la qüestió del Concordat?

—Sí; però ha preferit quedar-se aquí de ministre d'Hisenda, que es cosa no tan cansada y bastant més productiva.

—¿Què voldrà demà per dinar?

—Com que estic molt debil, per mí fesme carn. Per tu, pots fer-te llagostins. Y procura que n'hi hagi forces, que jo també vull menjar-ne uns quants.

Queda demostrat que en Canalejas es com els gats, que tenen set vides.

se si no serà un error el provocar crisis, puig després d'elles la cosa queda encara una mica més malament. Todo lo que tengo traigo, pot ben dir el regim. Y quan se l'obliga a mudar de drapets, se ven en el trist cas d'exhibir uns pellingos deplorables.

No són crisis de creixensa, ni de transformació, les del regim vigent. Són crisis d'agonia. Una agonía llarga, y quant més llarga més penosa... No hi ha cap fe en els partits dinastics ni en els seus homes. Y—cosa tràgica!—ells mateixos l'han perduda la fe en la seva acció. Un home pot fer d'un ofici, pot exercir un carrec o ocupar un lloc sense reunir les condicions necessaries. Però si ell se creu reunides, sempre hi haurà en la seva feina una claror d'esperansa. Al contrari, quan ell ja està convensut de la propia inutilitat, aleshores tots els horitzons d'esperansa queden closos, Paclofament li treu l'última guspira de forsa y tot s'ensorra a dintre seu y al seu voltant.

Aquest es, exactament, el cas dels partits de la monarquia espanyola.

FULMEN

INDIFERENCIA

L sapiguere que en Canalejas tornava a formar ministeri, va arronsarse tothom d'espalltes. L'opinió està ja convensuda de que la continuació en el poder del demòcrata sevillano significa una perdua completa de temps pera la causa de la llibertat.

Convenia, després de dos anys de governar, acontentar als que no cabien a la taula del presupost, y la necessitat de fer lloc als impacients ha sigut la causa principal d'aquesta crisis. Ara s'ha pogut acontentar als elements moretistes, que han entrat en colla al nou ministeri, y podran ocupar importants llocs molts personatges que esperaven tanda. No significa res més aquesta modificació ministerial.

Les conseqüències seran deplorables pera'l país. En primer lloc, ab l'excusa de que'ls nous elements entrats al Gabinet necessiten orientarse en els seus respectius departaments, procurarà en Canalejas allargar tant com pugui el reanudar les sessions de Corts. El Parlament li fa por al parlamentari jefe del Govern, y ell prefereix esbravarse en les converses ab els periodistes, que no pas escoltar les filipiques dels republicans y les censures dels impacients conservadors. Qui dia passa, any empeny, y l'aprofitat deixeble d'en Sagasta comensa a tenirhi destresa en anar tirant.

L'entrada d'en Navarro Reverter a Hisenda tampoc pot alegrarnos. Els borsistes l'han saludada ab una alsa en els valors de l'Estat, però els industrials s'han posat a tremolar. El nou ministre d'Hisenda, apretat per les necessitats de l'escurat tresor, voldrà lluirse, forçant els ingressos, y encara que ha dit que no té una vara de Moisés pera treure de les pedres l'or necessari, ab la facilitat ab que Moisés sabia fer brollar aigua, ja procurarà fer servir de vara la temible ploma ministerial, y, tocant ab ella les pedres de la Gace-

ta, arrencarà de les butxaques del contribuent l'or que necessari. No restaurarà nostra Hisenda, però acabarà d'escanyar al país.

Per sort dels que manen, a l'opinió ja res l'interessa y, ab la mateixa indiferencia ab que ha vist la continuació d'en Canalejas, veurà la continuació de la seva política funesta.

JEPH DE JESPU

LO MÉS TERRIBLE

No es pas l'actitut del proletariat lo més terrible del conflicte social. Lo més terrible es—ja altres cops ho hem indicat—l'actitut de la burgesia conservadora.

La present vaga dels minaires del carbó ofereix una prova plena de la llastimosa incomprensió dels burgesos conservadors davant del problema plantejat. Aqueixa gent no hi veu, ni hi sent, ni té esma. Ni l'eloqüència de les vagues formidables dels darrers anys ha pogut portar les primeres clars de la comprensió a uns cervells desesperadament tancats y durs.

Guaiteula durant aquets dies de greu perill la burgesia conservadora. Té por, y s'encongeix. Però, no's fa carrec de tota la paorosa gravetat de la qüestió. Pren una actitut elegíaca, y tot són planys y gemecs. Ajupida, meravellada imbècilment davant els esclats del moviment obrer, no adopta les actituts indignades que en altres ocasions ha adoptat, no esclata en una cridoria demanant repressions enèrgiques. Es que l'instint li diu que en casos com aqueixos la repressió y la energia més aviat desfermarien que no pas lligarien la fera temuda.

La burgesia conservadora s'arrauleix, però no cedeix. S'asseu, plorant, en un recó del seu palau, assetjat per l'exèrcit treballador; però no vol entregar la fortalesa. Així fa inevitables l'assalt y la violència. Ni pera defensar els seus interessos té forsa. Quan els obrers que ha organitzat o llogat pera la seva defensa se neguin a servir-la, no serà capassa de caure ab bell gest. Caurà covardament, després d'haver provocat, ab la seva passiva tossuderia, una de les revolucions més desoladores que mai hagi vist l'humanitat.

A. R. y V.

ELS DRAMES DEL CARRER DE PONENT

Així; en plural. Tan gros ve a esser el comble d'horrors que damunt de la segrestadora s'acumulen. Pot dirse d'aquet procés de la Enriqueta Martí, que no passa dia sense que ofereixi una nova sorpresa. ¿Aont arribarem? Difícil, en veritat, resulta predirho.

Sembla que'l jutjat va a pendre una nova orientació en vista dels datos aportats y dels detalls recullits durant les diligencies. Així, al menos, ho deixen entreveure certs rumors que, ab visos de verossimilitut, circulen y que, com es natural, posen a l'opinió en una tensió de nervis poques vegades vista.

Segons els tals rumors, l'acció judicial anirà encaminada a escafir lo referent al robo comès al pis de la segrestadora, sense que, com es natural, descuidi lo referent als diversos crims y delictes de tota mena que a la Enriqueta s'imputen, ja que l'assumpte que serví de base pera les primeres actuacions, el del rapte de la nena Guitart, queda aclarat per complet.

Persones que presumen de ben enterades afirmen, igualment, que no trigarem en veure entrar en joc alguns dels documents trobats per la justícia en el pis de la Enriqueta. Se compten entre aquets les cèlebres relacions o llistes de domicilis, respecte de les quals, desde'l comens del procés, tant y tant s'ha fantasejat.

De creure aquets rumors, es possible que's realisin detencions y's duguin a cap alguns registres domiciliaris de caracter imprevis y sensacional.

REPICS

REU dialect, recullit en una de les darreres sessions del Senat.

Un senador, encarantse ab el senyor Canalejas:

—¿Sabria explicarme de quina mena són les relacions

que Sa Senyoria manté ab la premsa?

El senyor Canalejas, molt secament:

—Ab la premsa no hi tinc altra relació que la de suportarla.—

¿Què tal?

Ja's coneix que'ls periodics no tracten ara al Jefe del Govern ab l'amable benevolencia que ell desitjaria.

Abans, quan els diaris, repicant el bombo a dugues mans, el cobrien d'elogis, el senyor Canalejas els trobava molt sabis, molt macos y molt prudents.

Avui, ja ho senten, els soporta, y prou.

¿Què falta, després d'això?

Que un dia don Josep s'empipi de veres y'ls declari senzillament insoportables.

A Valladolid, a conseqüència d'una manifestació demanant la supressió dels Consums, hi ha hagut un moti del botavanc, ab les seves corresponents pedrades, els seus ferits, els seus fiellats cremats y les seves tres o quatre dotzenes de detencions, seguides de procés.

Però, a pesar d'això, els Consums, tan frescos.

Y la gent sense voler compendre que aquí, més que suprimir els Consums, lo que s'ha de procurar es la supressió de les sangoneres que'ns consumeixen.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8

Tinta Ch. Lorilleux y C.^a